

۲۰۱۶/۳/۲۲

ډاکټر نبي مصداق

د گډ حکومت لومړی کال

د ۲۰۱۴ کال د ټولټاکنو لپاره ولسونه په ډېر شوق او علاقې سره را ووتل؛ خو دا چې په لومړۍ دوره کې، د کرزي له پلان سره سم (چې شپږ تنه پښتانه يې د اشرف غني په مقابل کې ودرېدو ته تشويق کړل) هېچا ۵۰+۱ رايې ترلاسه نه کړې. ډاکټر عبدالله عبدالله او ډاکټر اشرف غني چې له نورو نوماندانو نه ډېرې رايې وړې وې، دوهم دور ته ولاړل. په دې دوره کې په راييو او دا چې چا خورمه رايې وړې وې، تاوده تهمتونه، په يوه او بل لوري ولگېدل. برسېره د څو خوښکړو ولايتونو د راييو په شمېرنې سره د ډاکټر عبدالله د اصلاحات او همکاريي ټيم اطمینان حاصل نه شو او بلاخره ډاکټر غني وويل چې بايد ټولې رايې له سره وشمېرل شي.

د دې تفتيش لپاره ۳۰۰ بهرنيان او ۱۷۰۷ تنه د دواړو ټيمونو (تحول او تداوم، اصلاحاتو او همکاريي) له لوري مؤظف شول چې په درېو مياشتو کې ټولې رايې (چې هېچېرې هم داسې کار نه دی شوی) له سره وشمېرل شوي، که څه هم پایله دواړو مشرانو ته معلومه وه؛ خو سره له دې هم ډاکټر غني د ډاکټر عبدالله غوښتنه ومنله چې يوازې گټونکي دي اعلان شي، چې ډاکټر غني وو؛ خو يو کال او درې مياشتې وروسته د ټاکنو د خپلواک کمېسيون مشر، ډاکټر نورستاني، ناخپه د ټولټاکنو د نتيجې اعلان وکړو چې ډاکټر غني ۵۶٪ او ډاکټر عبدالله ۴۴٪ سلنه رايې چې ۲۰۰۷ کسانو وشمېرلي، وړې وې. برسېره په دومره تفاوت چې د گټونکي او بايلونکي په منځ کې وو ډاکټر غني، حکومت ۵۰-۵۰ له ډاکټر عبدالله سره شریک کړ چې دا له لومړۍ ورځې نه يوه ناکامه تجربه وه او ځکه يې هم تر ۹ مياشتو پورې، دواړو په کابينې سره موافقه نه کېدله، همداسې په واليانو، سفيرانو، معينانو او نورو حکومتي لوړ پوړو مقرريو.

اوس چې نږدې يو نيم کال د گډ حکومت له جوړېدو نه تېر شوی او د پوستونو په چنو وهلو باندې د دواړو ډېر وخت ضايع شو، د ډاکټر غني مخالفې رسنۍ، ټوله ملامتيا يې له دې چې ووايي ډاکټر عبدالله هم ۵۰ په سلو کې ملامت دی، په اشرف غني پي اچوي، حال دا چې برسېره د پوستونو په سر له مخالفت نه چې تر اوسه هم روان دی، ډېرې پروژې، که د لنډې مودې دي او که د منځ يا لرې مودې، ټولې د ډاکټر غني له خوا وړاندې شوې دي او اشرف غني ډېرې لاسته راوړنې لري چې غواړم ځينې يې د دې ۱۳۹۴ کال په پای کې ياد کړم.

د ډاکټر غني پلانونه او لاس ته راوړنې په دې يو نيم کال کې په درېو برخو غواړم وويشم.

لومړی د سولې لپاره د هغه سفرونه چې د غني په اولويت کې و، سعودي، پاکستان، چين او امريکا ته چې هريو په پاکستان باندې فشار را وستلی شي او پایله يې روانې څلور اړخيزې غونډې دي چې د افغانستان، پاکستان، چين او امريکا په گډون روانې دي او تر اوسه يوازې حکمتيار او ملا محمد رسول خبرو ته لېوالتيا ښودلې او ښکاري چې پاکستانيان په ملا منصور او حقاني ډلې باندې په کار کې وي چې هغوی هم د سولې په خبرو کې شامل شي.

څرنگه چې په افغانستان ۴۰ کاله، جنگونه او نا امنی شوي دي، نو سوله به هم تدریجي وي او په څو غونډو کې، بر سېره د نړۍ د دوو لویو طاقتونو، لکه چین او امریکا په کېدون به، تر لاسه نه شي؛ خو د ټولو افغانانو، په شمول د ناپو غړي هېوادونه، امریکا او چین، چې هر یو د خپلو گټو په اساس هم، په افغانستان کې سوله غواړي او الله دې دا سوله، په همدې ۱۳۹۵ کال کې زموږ د بې وزلو او خپل شوو افغانانو په نصیب کړي.

ډاکټر غني دوهمه لاسته راوړنه، د جنگ وهلي او هېر شوي افغانستان لپاره د نړۍ د دې برخې، چې د ټولې نړۍ نېږدې نیم نفوس دلته ژوند کوي، د یو مرکزي موقف لاسته راوړنه ده. د غني د منځ محال پروگرام په اساس افغانستان به دلا جوړد، د اورگادي پټلیو له لارې له مرکزي آسیا، قفقاز هېوادونو او بالاخره اروپا سره ونښلوي او زموږ د وارداتو د ترانسپورت بیه به خورا ټیټه شي. په همدې ډول د لومړي ځل لپاره به افغانستان، بحرتهلاره پیدا کړي. دچابهار د بندر له لارې چې د هند په مالي مرسته جوړېږي او بیا به د اورگادي په وسیله هرات، بلخ، کندز او همزابکیستان او ترکمنستان سره وصل شي. د ټاپي د نل لیکي غځول چې ترکمنستان، افغانستان، پاکستان او هند ۳۰ کاله پروژه دهاو افغانستان برسیره په کلني مالیه او غاز، په هغو څلورو د ترمیم او څارني په مرکزونو کې چې په افغانستان کې به وي ښارکونه او مارکیټونه هم جوړ شي.

د اوبو ښه مدیریت، چې کار ورباندې روان دی، افغانستان له گاونډیو هېوادو سره وصل کړی. په دې ډول افغانستان به د نړیوالو قوانینو په اساس، د هغو نه زموږ د حقوق په اساس چې په وچه محاط هیواد یو، او د ترانزیت حق لرو پاکستان، ایران او د شمال هېوادونه سره د قراردادونو او معاهدو له لارې، یوې دایمي پرېکړې ته ورسېږو.

د هغو سفرونو چې اشرف غني زموږ د سیمې هېوادونو ته کړي، ده تل داسې طرحې وړاندې کړي چې دا ټول ملکونه، که غواړي چې په سوله او وروگلو سره ژوند وکړي، نو یو له بل سره تړلي دي. داسې نه چې روان جنگ یواځې د افغانستان غمیزه ده، په دې جنگ کې د مثال په توگه ټولو شاوخوا هیوادو ته نا امنی روانه ده.

د ډاکټر غني دا پراخ دید د دې ټولو هېوادونو د مشرانو له خوا په قدر سره لیدل شوی دی؛ ځکه چې ډاکټر غني په جغرافیایي، اقتصادي سیاسي او کلتوري لحاظ هغوی قانع کړيدي، چې هرملک ددې سیمې یوه کوچنی برخه جوړوي او د ټولو خیر د دې سیمې د صلحي او امن په نظر کې نیولوسره دی. د ډاکټر اشرف غني درېیمه لاسته راوړنه د افغانستان لپاره، د ټاکنو د وعدې سره سم د افغانستان په داخل کې لاسته راوړني دي: لکه په سعودي عربستان کې د سل زرو کارگرو منل، ۳۰۰ نورو په قطر؛ ۵۰۰ میگا واټه برېښنا له ترکمنستان نه، ۲.۵ ملیارډه ډالره له امریکا نه بر سېره د هغو په ۴.۵ ملیارډه ډالره، د اردو او پولیسو لپاره؛ د گمرکاتونه د لومړي ځل لپاره ۲۰ په سلو کې زیات عاید چې باید نور هم زیات شي؛ ځکه هلته له غلو نه د نورو عایداتو گنجایش هم شته.

ښځو ته د حکومت په هره برخه کې د کار ضمیمې برارول، په روان جنگ پولیس او اردو شهیدانو ته لس زره کورونه جوړول، د ښونکو لپاره ځمکه او کور، د اوبو د ۲۱ بندونو او برېښنا کوټونو جوړول؛ د کرهڼې، لښیاتو او چرگانو د غوښني له لورې تر څلور راتلونکو کالو پورې خود گفایي، د سرو خونو جوړول چې مېوې او سابه، د یو فصل نه تر بل فصل پورې وساتل شي او هم د هغو

صادرات چین، مرکزي آسیا، قفاز او اروپا ته.

له بلې خوا ډاکټر غني هغه توری پیسې چې له ارگ نه ځینو رسنیو ته ورکول کېدې لغوه کړې، پخواني قراردادونه چې تر ۴۰۰ میلیونو ډالرو نه زیات اختلاس یواځې په یوه برخه کې شویبندکړل، او په مقابل کې د لاسي قراردادونو په منظور د ملي تدارکاتو د کمېسیون له لارېچې د ولسمشرېې په راس کې دی اوس نظر تیر کال ته په هماغه قراردادونو کې، په ملیاردونه افغانی سپما شوي ده. وزیرانو ته یې سل ورځې وخت ور کولچې په هرو سلو ورځو کې په خپلو راتلونکو لاسته راوړنو باندې کار وکړي او که د ۶۰ فسیدو نه لږه لاسته راوړنه ولري، د دوی د بې کفایتی په معنا به وي. په خپله ډاکټر غني ۱۶ ساعته کار کوي او دی د افغانستان د ټولو مشرانو نه ډېر زحمت کېن، پاکنفسه او افغانستان ته زړه سوانده مشر دی.

د همدې له امله له یو میلیون زیات خلکو د هغه شخصي فیسبوک او تویتر کې ورته "لایک" یعنی زما د خوښې، ایشارې ور کړېده؛ خو هغو کسانو چې دا فیسبوک او تویتر چلوي، د سلگونو وطنوالو، تبصرو ته، ځواب نه لیکل کېږي او نه هم د ډاکټر غني ملاتړي، رسنیو ته ورځي چې د هغه له پلانونو او کارونو نه ملاتړ وکړي او ملت ته یې څرگند کړي.

ځکه هم ځینې اوس دا حکومت د کرزي له حکومت سره پرتله کوي چې په هیڅ صورت، د کرزي د کرزي له کومې وړتیا سره که موجوده وي پرتله نه شي. کرزي په ۱۲ کاله حکومت کې، د گوتو په شمېر پروژې او پلانونه نه لرل؛ خو په هغه وخت کې یو نیم لک بهرني عسکر، څلور لکه قراردادیان وو چې هغو ته، اوبه، میوه او د ژباړې او دفترې کارونو لپاره په لکونو خلک مصروف ساتلي وو. حال دا چې د دې حکومت په راتگ سره هغه منابع وچې شوي. د ډالرو باران چې د یولک په شمیر افغانان یې د ډالریه حساب میلیونران کړل، نور هغسي پیسې نشته. که اوس حکومت ۶۹ په سلو کې بهرنیو مرستو ته ضرورت لري د کرزي په وخت کې ۹۲ په سلو کې پردیو مرستو ته اړ وو.

په دې کې شک نشته چې گډ حکومت، یو گډ غم دی چې د اشرف غني غاړې ته ور لوېدلی دی او په ځینو برخو کې لکه بیکاري، خپلې وعدې په وخت سرته نه رسول، پاکستان سره د نرمې او په پوله باندې تیریونه د گذشت حوصله او ډیر ځلې نا شایسته کسانو گمارل په کارونو باندې او داسې نور د مایوسې وړ دی؛ خو نږدې او منځ محاله پلانونه شته دي چې په راتلونکو درېو کلونو کې به ډېرې هغه وعدې چې غني کړې دي تر سره شي. افغان ملت چې څلور لسيزې نا ارامي بې لیدلې دي، ډېر صبور او با حوصلې، خو میرنی ملت دی؛ خو باید د مغرضو هېوادونو او کسانو لاسونه، چې په هېواد کې بې اتفاقی او خود سرې ته لمن وهي او پو هیږي چې بل قانوني بدیل نشته، د قانون په چوکاټ کې، د هغو مخه ونیول شي. د ملیشو د جوړولو پر ځای هغوی له پولیسو او اردو ځوانانو سره یوځای شي، د نظام یا حکومت د سقوط پرځای چې قانوني به نوي او ۱۹۸۰ لسيزې بې بندوباري، او قتلونو سبب به غیر، بل څه به نویله حکومت سره یوځای شي او بې له کوم قصد او عناده، افغانستان د ترقی او تعلی لوری ته بوځي.

و من الله توفیق

د پاڼو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راېولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خیر و لولئ